

תקנות אלו פורסמו בקובץ התקנות מס' 8050
ביום 30 ביולי 2018

**תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות
נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), תשע"ח-2018**

תוכן העניינים

2.....	הגדרות	1.
3.....	חובת נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה	2.
3.....	הודעת רשות מקומית על זכאות להתאמות נגישות פרטניות לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות	3.
4.....	טופס בקשה להתאמות נגישות פרטנית לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות	4.
5.....	מוגבלות	5.
5.....	דרך הטיפול של בעל מוסד חינוך בבקשה	5.
6.....	החלטת הממונה	6.
7.....	הכרעה במקרה של מחלוקת	7.
8.....	שמירה על התאמות נגישות	8.
8.....	מעלית	9.
8.....	תא שירותים	10.
8.....	הנגשת הכניסה למוסד החינוך ודרכי גישה	11.
8.....	מענה מיגוני בהתאם לדרישות הג"א	12.
9.....	הנגשת פנימיות	13.
9.....	הנגשה של פעילות במוסד החינוך ומחוצה לו	14.
10.....	הסתייעות בחיית שירות	15.
10.....	הדרכה	16.
11.....	התאמת הנגישות תותאם לצרכיו של התלמיד או ההורה עם המגבלות	17.
11.....	התאמות נגישות לתלמיד או הורה עם מוגבלות	18.
11.....	החלת הוראות תקנות נגישות השירות לעניין העברת מידע	19.
11.....	איסור כפל תקציב או כפל התאמה	20.
11.....	סודיות	21.
12.....	סמכות למתן שינויים	22.
12.....	תחילה	23.
12.....	תוספת ראשונה	12.
13.....	תוספת שנייה	13.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), תשע"ח-2018

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 19לג4 ו-19לד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן – **החוק**), לאחר התייעצות עם מרכז השלטון המקומי, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות וארגונים העוסקים בקידום זכויות אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 19סז לחוק, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה –

"בעל מוסד חינוך" – כל אחד מאלה:

- (1) במוסד חינוך רשמי – רשות החינוך המקומית;
- (2) במוסד חינוך בבעלות המדינה – בתי הספר המפורטים בהודעה על הרשאה להתחייב, לפי סעיף 6(ב) של חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951;
- (3) במוסד חינוך שחל עליו חוק הפיקוח – הגוף בעל הרישיון מהמנהל הכללי של משרד החינוך להפעלת מוסד החינוך לפי חוק הפיקוח;
- (4) במוסד חינוך שפטור מתחולת חוק הפיקוח – הגוף שקיבל פטור מתחולת חוק הפיקוח לפי תקנות פיקוח על בתי ספר (עקרונות למתן פטורים), התש"ל-1970;

"הורה" – לרבות אפוטרופוס;

"המנהל" – מנהל מחלקת החינוך ברשות החינוך המקומית הנוגעת לעניין, או נציגו;

"ממונה" – מי שהשר מינה מבין עובדי משרדו, לממונה על יישומן של תקנות אלה;

"חוק הפיקוח" – חוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969;

"חוק חינוך מיוחד" – חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988;

"חיית שירות" – כלב שאולף באופן פרטני לסייע לאדם עם מוגבלות, לרבות כלב נחייה, כהגדרתו בחוק איסור הפליית אנשים עם עיוורון המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג-1993; נוסף על כך מנהל הכללי של משרד החינוך רשאי לאשר כי חיה של אדם מסוים היא חיית שירות לעניין תקנות אלה;

"יחידת אכסון" – כהגדרתה בפרט 8.180 של התוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970;

"מוסד חינוך" – כהגדרתו בסעיף 19לב לחוק, ובכלל זה גן ילדים כהגדרתו בסעיף 19לד(א) לחוק;

"מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה" – כמשמעותו בסעיף 19מא לחוק;

"מורשה לנגישות השירות" – כמשמעותו בסעיף 19מא1 לחוק;

-
- "מפקח", "מנהל מוסד" – כהגדרתם בתקנות חינוך ממלכתי (סדרי הפיקוח), התשי"ז-1956;
- "פישוט לשוני" – כהגדרתו בתקנות נגישות השירות;
- "רושם" – כהגדרתו בתקנות הרישום;
- "ת"י" – תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953;
- "ת"י 1918" – התקן הישראלי לעניין נגישות הסביבה הבנויה שמפרסם מכון התקנים, כנוסחו מזמן לזמן;
- "תכנית" – החלטת הממונה לפי תקנה 6 ונימוקיה יחד עם הבקשה שהוגשה לפי תקנה 4 והמסמכים שצורפו אליה לפי תקנה 5;
- "תכנית טכנית" – תכנית בלא המסמכים הרפואיים שצורפו אליה;
- "תקנות נגישות בניין קיים" – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב-2011;
- "תקנות הרישום" – תקנות לימוד חובה וחינוך ממלכתי (רישום), התשי"ט-1959;
- "תקנות נגישות השירות" – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013.

2. חובת נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה

- (א) בעל מוסד חינוך יבצע התאמות נגישות במוסד החינוך שבו לומד, או עתיד ללמוד תלמיד, לצורך הנגשת שירותי החינוך שנותן מוסד לתלמיד עם מוגבלות, כמפורט בתקנות אלה.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) משרד החינוך יגיש שירותי חינוך שהוא מספק ישירות ובכלל זה מבחני בגרות, מבחנים ארציים וחומרי למידה שזכויות היוצרים עליהן של משרד החינוך; בעל מוסד חינוך יגיש שירותי חינוך שמשרד החינוך אינו מספק ישירות לפי תכנית שיאשר לו המנהל הכללי של משרד החינוך; ההנגשה תינתן ככל האפשר עד תחילת שנת הלימודים ולכל המאוחר עד 30 ימים לאחר תחילת שנת הלימודים, והכול לפי סוג ההתאמה הנדרשת ובכפוף לתקנות 4 עד 7, 13 עד 18, 20 ו-22 לפי העניין.
- (ג) תקנת משנה (א) תחול, בשינויים המחויבים, גם על הורה עם מוגבלות שהוא הורה לתלמיד.
- (ד) ההנגשה לתלמיד או הורה תבוצע לפי העקרונות האלה:
- (1) תוך שמירה על כבודו ופרטיותו של תלמיד או הורה, ומתוך יחס אדיב ומכובד המאפשר קבלת השירות בעצמאות, בבטיחות ובאופן שוויוני;
  - (2) כחלק בלתי נפרד מן השירותים הניתנים והמיועדים לכל ציבור התלמידים או לכל ציבור ההורים ולא בנפרד מהם, וזאת בכפוף לתקנות אלה, למעט:

-
- (א) אם ההפרדה נחוצה למתן השירות באותה רמה שבה שהוא ניתן לכלל הציבור;
- (ב) אם מתן השירות באופן האמור בפסקה זו, יפגע באופן מהותי באופי הפעילות החינוכית, ובלבד שנמצאו חלופות חינוכיות לאותה פעילות, והכול בכפוף לתקנה 14;
- (3) במקרה שלא ניתן לבצע את התאמות הנגישות לפי פסקה (2), יינתן השירות באופן נפרד או שונה, אך באותו מועד, ובלבד שיקיים את הקבוע בפסקה (1).
- (ה) בעל מוסד חינוך או אדם אחר לא יטיל תשלום על אדם עם מוגבלות בשל בקשה ובשל ביצוע התאמות נגישות הנחוצות לשם הנגשת השירות בשבילו לפי תקנות אלה.
- (ו) בעל מוסד חינוך יקבע נהלים לעניין מקרי חירום והוא רשאי לפעול לפי נהלים מומלצים שימליץ עליהם לעניין זה משרד החינוך.

3. הודעת רשות מקומית על זכאות להתאמות נגישות פרטניות לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות

- (א) המנהל יודיע לרושם על זכותו שיבוצעו התאמות נגישות לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות; הודעה כאמור תימסר יחד עם ההודעה על מועדי הרישום ברשות המקומית, הנשלחת למענו של הרושם, בהגיע התלמיד לגיל לימוד חובה או בהירשמו לראשונה למוסד חינוך; נודע לבעל המוסד החינוכי על תלמיד הזקוק להנגשה, יודיע להורי התלמיד על זכותם להגיש בקשה; רשות המבצעת רישום באינטרנט לפי הפרק השמיני 1 של תקנות הרישום תמסור הודעה כאמור באמצעות אתר האינטרנט שבו נערך הרישום.
- (ב) המנהל יפעל כדי ליידע הורים של תלמידים עם מוגבלות על זכותם לבצע רישום מוקדם; אתר אינטרנט של רשות מקומית, אם ישנו, יכלול פרסום קבוע על הזכות לביצוע רישום מוקדם; כמו כן תכלול הרשות המקומית בכל פרסום על רישום הודעה על הזכות לביצוע רישום מוקדם; עובדי הרשות המקומית יעברו הדרכה לפי תקנות נגישות השירות.
- (ג) רשות מקומית תפרסם באתר האינטרנט שלה חוברת מידע, שיכין משרד החינוך ושתכלול הסבר על הזכאות להנגשה של מוסדות חינוך לפי סוגי ההנגשה המפורטים בתקנות אלה ותיאור של סוגי ההנגשה האפשריים; החוברת באתר האינטרנט תונגש לאנשים עם מוגבלות לפי תקנה 29(ד) לתקנות נגישות השירות; החוברת תהיה זמינה גם בפורמט מודפס ומונגש במשרדי הרשות המקומית.
- (ד) אם במעבר בין שלבי חינוך יש לתלמיד עם מוגבלות אפשרות רישום יחידה, תבצע הרשות המקומית את ההנגשה של שלב החינוך הבא מבעוד מועד ובלי להמתין למועד הרישום לשלב החינוך הבא, זאת בכפוף לאישור מראש של משרד החינוך.

4. טופס בקשה להתאמות נגישות פרטנית לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות

- (א) תלמיד, הורה או רושם ימלא את טופס הבקשה ערוך לפי הנוסח שבתוספת הראשונה (להלן – **טופס הבקשה**) ויצרף אליו מסמכים רפואיים ואחרים המעידים על המוגבלות ועל הצרכים הנובעים מהמוגבלות של מי שמתבקשת ההנגשה בשבילו, הנוגעות לתפקודו במוסד החינוך, והתומכים בבקשה.
- (ב) טופס הבקשה יוגש לבעל מוסד חינוך בעת רישום התלמיד למוסד החינוך לפי תקנות הרישום; תלמיד שכבר לומד במערכת החינוך רשאי להגיש בקשה בכל עת.
- (ג) בעל מוסד חינוך יעביר עותק של טופס הבקשה למנהל מוסד החינוך לצורך היערכות מראש.
- (ד) ראה המנהל שחסרים מסמכים לצורך קבלת החלטה, יודיע לרושם בתוך 7 ימים על הצורך בהשלמת מידע תוך פירוט המסמכים הנדרשים והגורמים שבהם יש לקבל מסמכים אלה; כמו כן רשאי המנהל להציע לרושם כי הרושם יסכים לכך שהמנהל יאסוף את המסמכים האמורים מהגורמים שיפרט בהודעתו.

5. דרך הטיפול של בעל מוסד חינוך בבקשה

- (א) בעל מוסד חינוך יגבש את המלצותיו לעניין הבקשה בתוך 60 ימים לעניין התאמות נגישות הדורשות היתר בנייה ובתוך 30 ימים לעניין התאמות אחרות, החלטת בעל מוסד חינוך תהיה מנומקת.
- (ב) אם נדרשת הנגשה מסוג כבש ולוח הזמנים הרגיל לא יאפשר את מתן ההתאמה עד להגעת הילד למוסד, או אם הילד נמצא כבר במוסד החינוך, ולאחר שמוצו חלופות הולמות ומכבדות אחרות, יגבש הבעל¹ מוסד חינוך את המלצותיו לעניין הבקשה בתוך 14 ימים.
- (ג) בעל מוסד חינוך יספק את התאמת הנגישות עד יום תחילת שנת הלימודים או בעת הצורך והכול בתוך פרק זמן סביר.
- (ד) בעל מוסד חינוך יבצע מיידית את התאמות הנגישות שניתן לבצע באמצעים הקיימים אצל בעל מוסד חינוך.
- (ה) ביקש בעל מוסד החינוך שמשדר החינוך ישתתף בעלויות ההנגשה, יעביר בעל מוסד חינוך את הבקשה לאישור הממונה, ויצרף את המסמכים המפורטים בתקנת משנה (ז) בתוך 60 ימים מהמועד שבו הגיש הרושם את הבקשה לעניין התאמות נגישות הדורשות היתר בנייה ובתוך 30 ימים לעניין התאמות אחרות.
- (ו) בעל מוסד חינוך יפנה לבעלי מקצוע הנוגעים לעניין לקבלת המלצות, תכניות או מסמכים אחרים הדרושים לבקשה.
- (ז) בעל מוסד חינוך יפנה לבעלי מקצוע הנוגעים לעניין לקבלת המלצות, תכניות או מסמכים אחרים הדרושים לבקשה –

¹ זהו הנוסח ברשומות. –הערת נציבות.

-
- (1) מסמכים רפואיים או אחרים, התומכים בבקשה מעידים על סוגי התאמות הנגישות הנדרשות; לעניין זה רשאי הממונה או מי מטעמו לפנות לגורמי מקצוע במשרד החינוך וברשות המקומית בנוגע למסמכים שצורפו לבקשה;
- (2) אם המבקש הוא תלמיד עם מוגבלות הלומד במוסד לחינוך מיוחד, או תלמיד עם מוגבלות המשולב במוסך חינוך רגיל כהגדרתו בפרק ד1 לחוק חינוך מיוחד – יפרט מנהל המוסד שבו התלמיד לומד את סוגי הסיוע שהתלמיד מקבל ממוסד החינוך, והיקפו;
- (3) הצעה לתכנית של התאמות נגישות במבנה בתשתיות או בסביבה, אם נדרש, תכלול:
- (א) תכנית של התאמות נגישות הנדרשות לפי המלצת מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה, או מורשה לנגישות השירות, לפי העניין, או שניהם וכן גורמי מקצוע הנוגעים לעניין;
- (ב) תיאור טכני של הפתרונות המוצעים בצירוף מפרטים, תכניות וחתכים;
- (ג) תיק טכני, שיוכן בידי אדריכל רשוי או מהנדס רשוי, ובו מסמכים כמפורט להלן, תוך ציון המצב הקיים והמצב המוצע בכל עניין:
- (1) תשריט המגרש שעליו נמצא מוסד החינוך בקנה מידה 1:250, שסומנו בו המפלסים, נתיבי הגישה מהרחוב עד הכניסות למבנים, לרבות כיוון ההגעה של התלמיד למוסד החינוך;
- (2) צילומים דיגיטליים של המבנה;
- (3) תכניות של כל קומות המבנים בקנה מידה 1:100 או 1:200, עם סימון מפלסים וחתכים הנוגעים לעניין;
- (4) אומדן עלויות מפורט של ההנגשה הנדרשת, לרבות עלות תכנון ההתאמה, הכנת מפרטים וביצוע תכניות הנגשה;
- (5) לוח זמנים מוצע לביצוע שיבטיח את השלמת ביצוע ההתאמות עד לתחילת שנת הלימודים, למעט בעבודות המחייבות היתר בנייה חדש שאז יש לקבוע לוח זמנים של 18 חודשים לכל היותר מיום הרישום או הרישום המוקדם; לוח הזמנים יכלול אבני דרך לביצוע ההנגשה ובכלל זה מועד הוצאת היתר, מועד תחילת העבודות ומועד לסיום עבודות כשהתאמות הנגישות מוכנות לשימוש;
- (6) מסמך אחר שביקש הממונה והדרוש לו לצורך טיפול בבקשה.

6. החלטת הממונה

- (א) הממונה רשאי להחליט על דחיית הבקשה, או קבלתה, באופן מלא או חלקי, וכן בתנאים, שינויים וסייגים.
- (ב) הממונה יבחן את לוח הזמנים בבקשה וידרוש לתקן את הבקשה אם לוח הזמנים אינו סביר ולא תואם את הדרישות בחוק.

- (ג) ראה הממונה כי מסיבה כלשהי יש צורך בהשלמת מסמכים, ייתן למנהל ארכה של 10 ימים להשלמת המסמכים.
- (ד) אם לא הושלמו המסמכים כאמור בתקנת משנה (ג), יחליט הממונה לפי המסמכים שלפניו; אין באי-הגשת המסמכים כדי לגרוע מחובת ההנגשה של בעל מוסד חינוך.
- (ה) החלטת הממונה תינתן, בכתב ובצירוף נימוקים, בתוך 40 ימים מיום שהוגשה לו הבקשה, והיא תימסר למנהל מיד לאחר נתינתה בצירוף התכנית הטכנית או אם החליט על דחיית הבקשה בצירוף מכלול המסמכים שצורפו לבקשה.
- (ו) בהתאמת נגישות מסוג כבש המנויה בתקנה 5(ב) יודיע המנהל על החלטתו בתוך 14 ימים מיום שהוגשה לו הבקשה, והיא תימסר למנהל מיד לאחר נתינתה בצירוף התכנית הטכנית או אם החליט על דחיית הבקשה בצירוף מכלול המסמכים שצורפו לבקשה.
- (ז) המנהל ישלח הודעה על ההחלטה לאשר תכנית, בתוך 7 ימים לאחר שנודעה לו, לתלמיד, להורה, לרושם אם אינו ההורה, בצירוף התכנית ולמוסד החינוך, לסעל מוסד חינוך, למהנדס הרשות ולגזבר הרשות בצירוף התכנית הטכנית; אם הוחלט על דחיית הבקשה תשלח הודעה על כך יחד עם ההחלטה, העתק הבקשה ומכלול המסמכים שצורפו אליה לתלמיד, להורה ולרושם אם אינו ההורה; אין בדחיית הממונה את בקשת התקציב על ידי הממונה כדי לגרוע מחובת ההנגשה של בעל מוסד חינוך.
- (ח) אם אין צורך בהיתר בנייה, על בעל מוסד חינוך להתחיל בביצוע התאמות הנגישות, או לרכוש את העזרים הדרושים לתלמיד, לפי החלטת הממונה, בסמוך לאחר שנודע לו עליה, ולסיים את הביצוע לפי לוח זמנים שנכלל בתכנית, וטרם יום תחילת שנת הלימודים; אם הבקשה מחייבת היתר בנייה, ייקבע לוח זמנים של 10 חודשים לכל היותר, אם יש כבר היתר בנייה או אם התאמת הנגישות תבוצע בבניין המרכזי, ולוח זמנים של 18 חודשים לכל היותר אם אין היתר בנייה, או אם יש צורך בהוצאת היתר בנייה חדש; הממונה רשאי לקצר לפי שיקול דעתו או להאריך, בנסיבות מיוחדות, את לוח הזמנים עד חצי שנה; והכול למעט עיכוב הנובע מנסיבות שאינן בשליטת בעל מוסד החינוך ובעל מוסד החינוך דיווח עליהם לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
- (ט) בהתאמת נגישות מסוג כבש המנויה בתקנות 5(ב) ו-6(ו) ייקבע לוח זמנים של עד 14 ימים מיום אישור הבקשה.
- (י) החלטת הממונה תקפה להורה או לתלמיד כל עוד התלמיד לומד במוסד חינוך, ולא יהיה צורך להגישה כל פעם מחדש; מצא הממונה שהמוגבלות היא מוגבלות זמנית יקצוב את תקופת תוקף ההנגשה ובסופה תיבחן הבקשה בלא צורך בהגשת בקשה מחודשת.

7. הכרעה במקרה של מחלוקת

- (א) אם היתה מחלוקת לגבי התאמת הנגישות שקבע בעל מוסד חינוך, רשאי המבקש לערור לפני הממונה, והממונה ייוועץ עם מורשה נגישות מבנים תשתיות וסביבה או מורשה לנגישות השירות, ובלבד שלא היו מעורבים במתן ההחלטה שעליה הוגש הערר.

- (ב) ערר על הממונה כמי שקובע התאמת נגישות שאינה מנויה בתקנות משנה (א), יהיה לפני המנהל הכללי של משרד החינוך או מי מטעמו והוא יוועץ עם מורשה נגישות מבנים תשתיות וסביבה או מורשה לנגישות השירות, ובלבד שלא היו מעורבים במתן ההחלטה שעליה הוגש הערר.
- (ג) ניתן להגיש בכתב את הערר על החלטות לפי תקנת משנה (א) או (ב) בתוך 14 ימים מיום קבלת ההחלטה.
- (ד) החלטה בערר תהיה מנומקת ותינתן בתוך 30 ימים מיום קבלת הערר.

8. שמירה על התאמות נגישות

- (א) מי שמוטלת עליו חובת הנגשה לפי תקנה 2 יהיה אחראי לכך כי התאמות הנגישות יהיו תקינות וזמינות לאדם עם מוגבלות לפי תקנות אלה בכל שעות מתן השירות זולת אם מתקיימות הפסקות בשימוש עקב תקלות טבעיות, או לצורך ביצוע עבודות תחזוקה או לצורך שיפוץ ובלבד שהבטיח נגישות חלופית סבירה למקום ולשירות ככל האפשר ולפי תנאי המקום והשירות; לצורך התגבלות על הפרש גובה לצורך נגישות חלופית, כבש נגיש יהיה לפי בתקנה 11(ג) בתקנות נגישות בניין קיים.
- (ב) לא יפגע אדם בהתאמות נגישות, לא יגרע מהן, ולא יסב את השימוש בהן למטרות אחרות, בין באופן חלקי ובין באופן מלא, אלא במהלך תקופת שיפוץ או תיקון של התאמות הנגישות, ובלבד שהבטיח התאמת נגישות חלופית.

9. מעלית

התקנת מעלית תהיה לפי הוראות ת"י 2481 [1], חלק 70 – מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה – התאמות מיוחדות לנגישות אנשים, לרבות אנשים בעלי מוגבלות ות"י 1918 על חלקיו השונים בהתאמה.

10. תא שירותים

התקנת תא שירותים נגיש במוסד חינוך לפי סעיף 19(ב) לד(2) לחוק תהיה לפי הוראות ת"י 1918, חלקים 3.1-3.2, ולפי התכנית; לפי הצורך יותקן תא מטיפוס 2 כהגדרתו בתקן האמור.

11. הנגשת הכניסה למוסד החינוך ודרכי גישה

הנגשת הכניסה למוסד חינוך, דרך נגישה מהכניסה לבניין המרכזי, דרך נגישה בין הבניין למבנים, לרבות חדרי ספח והספרייה ודרכי הגישה לחצר ומיתקניה ולאולם הספורט, לרבות כבשים, תהיה לפי הוראות ת"י 1918, חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה – הסביבה שמחוץ לבניין, ולפי התכנית.

12. מענה מיגוני בהתאם לדרישות הג"א

במנה של מוסד החינוך ייתנו גם מענה מיגוני לתלמיד עם מוגבלות לפי דרישות הג"א כפי שמתעדכנות מזמן לזמן, בשים לב לצרכיו של התלמיד עם המוגבלות.

13. הנגשת פנימיות

- (א) הנגשה של יחידת אכסון בפנימיות תהיה לפי צרכיו של התלמיד עם המוגבלות המשתמש ביחידת האכסון לפי תקן ישראלי 1918 חלק 3.1, 3.2, 5.1, 5.2, ולפי צרכיו של ההורה עם מוגבלות המבקר בפנימייה.
- (ב) דרכי הגישה בין מבני הפנימייה ובית הספר ובין מבני הפנימייה לבין המיתקנים השונים בפנימייה, ובכלל זה מיתקני משק חקלאי בפנימייה, יונגשו בהתאם להוראות ת"י 1918, חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה – הסביבה שמחוץ לבניין, ולפי התכנית.
- (ג) נוסף על האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), יבוצעו התאמות נגישות לתלמיד בכל מיתקני הפנימייה ובכלל זה חדר אוכל, חדרי שבהם מבוצעות פעילויות פנאי ופעולות חברתיות, כגון אולמות, חדר כושר ובריכה, במיתקני החצר של הפנימייה ובכלל זה מיתקנים ושטחים חקלאיים, כגון חממות, סדנאות לפעילות חקלאית, מטעים ושדות וכן מיתקנים לפעילות ימית כגון מעגנים, סככות וסדנאות, והכול כדי שתלמיד יוכל להגיע אליהם ולקחת חלק בפעילות הנערכת בהם.
- (ד) מורשה נגישות השירות או מורשה נגישות מבנים תשתיות וסביבה, המכין תכנית הנגשה לתלמיד בפנימייה, יוכל להסתמך על הפרטים המפורטים בתוספת השנייה לגבי תכנית הנגשה לתלמיד עם מוגבלות.
- (ה) מפעיל הפנימייה יגיש פעילות חינוכית וכל פעילות פנאי בתוך מתחם הפנימייה לפי צרכי התלמיד.
- (ו) בעל מוסד חינוך יבטיח כי פעילות חינוכית מחוץ למבנה הפנימייה תהיה נגישה לפי צרכי התלמיד; על אף האמור בפעילות מהסוגים המפורטים להלן תינתן עדיפות לפעילות כללית נגישה, ואולם ניתן במקרים מיוחדים לקיים פעילות נפרדת ובלבד שהובטח קיומה של חלופה נגישה הולמת הפתוחה לכלל התלמידים, שישתתפו בה תלמידים עם מוגבלות ותלמידים בלא מוגבלות; סוגי הפעילות כאמור: טיולים, פעילות ספורט ופעילות אתגרית.

14. הנגשה של פעילות במוסד החינוך ומחוצה לו

- (א) בעל מוסד חינוך יבצע את ההתאמות הדרושות לצורך הבטחת יכולתו של תלמיד עם מוגבלות להשתתף בכל הפעילויות הנערכות במוסד החינוך, לרבות בכיתת לימוד, בחדר ספח ובספרייה, ובכלל זה הבטחת קיומם של מעברים מתאימים לתלמיד המתנייד בכיסא גלגלים ומעברים בלא מכשולים מתאימים לתלמיד עם מוגבלות ראייה.
- (ב) בעל מוסד חינוך יבטיח כי פעילות חינוכית מחוץ לבית הספר תהיה נגישה בהתאם לצרכי התלמידים; בפעילות מהסוגים המפורטים להלן, תינתן עדיפות לפעילות כללית נגישה, ואולם ניתן במקרים מיוחדים לקיים פעילות נפרדת ובלבד שהובטח קיומה של חלופה נגישה הולמת ומכבדת הפתוחה לכלל התלמידים, שישתתפו בה תלמידים עם מוגבלות ותלמידים בלא מוגבלות; סוגי הפעילות כאמור: טיולים, פעילות ספורט ופעילות אתגרית.

15. הסתייעות בחיית שירות

- (א) בעל מוסד חינוך יאפשר לתלמיד עם מוגבלות להסתייע בחיית שירות במוסד החינוך ובפעילות חינוכית.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי מנהל מוסד החינוך באישור המפקח ולאחר שזה התייעץ עם מורשה לנגישות השירות להורות כי למוסד החינוך, או למקומות מסוימים במוסד החינוך, לא תותר כניסת חיית השירות, באופן קבוע או בהתקיים תנאים מסוימים, אם יש בכניסתה כדי להוות סכנה בריאותית או לפגוע בתנאי התברואה החיוניים.
- (ג) נאסרה או נמנעה כניסת חיית שירות למוסד חינוך או למקומות מסוימים במוסד החינוך, כאמור בתקנת משנה (ב), לא יישא בעל מוסד חינוך באחריות לטיפול בחיית השירות בזמן שהייתו של תלמיד עם מוגבלות בתחומי מוסד החינוך; נאסרה או נמנעה כניסת חיית השירות למוסד החינוך, יספק מוסד החינוך מקום לשהיית חיית השירות באותו זמן, וכן יספק לתלמיד עם המוגבלות התאמת נגישות חלופית.
- (ד) מוסד החינוך לא אחראי לדאוג לרווחתה של חיית השירות בזמן שהותה במוסד החינוך.

16. הדרכה

- (א) בעל מוסד חינוך, שבבעלותו מוסדות חינוך שבהם עובדים יותר מ-25 עובדים ומורים, ידריך את העובדים והמורים במוסד החינוך בנושא נגישות לפי נושאים המפורטים להלן:
- (1) איסור הפלייתם של אנשים עם מוגבלות וזכותם של אנשים עם מוגבלות ובכלל זה ילדים להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים באופן שיאפשר להם לחיות בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד;
  - (2) היכרות עם צרכיהם של תלמידים עם מוגבלויות שונות וסוגי ההנגשות הדרושות למתן מענה לצרכים אלה;
  - (3) עיקרי החובות ולוחות הזמנים החלים לפי החוק ולפי תקנות אלה על המוסד החינוכי, לביצוע הנגשות;
  - (4) הסדרי הנגישות המצויים במוסד החינוכי;
  - (5) נוהלי הנגשה של מוסד החינוך כגון, הנגשת מידע, הנגשת טקסים ואירועים, נגישות טיולים, נוהלי פינוי בחירום;
  - (6) הפעולות שיש לנקוט לביצוע התאמות הנגישות, לרבות תפעול אמצעי עזר ותחזוקתם, מתן שירותי עזר או הזמנתם, ותחזוקת ההתאמות אשר בוצעו במוסד החינוכי;
  - (7) הנגשה חברתית.
- (ב) בעל מוסד חינוך ידריך את העובדים והמורים לפי דרכי ההדרכה המופיעות בתקנה 89 לתקנות נגישות השירות, ואולם לגבי האמור בתקנה 89(א)(2) לתקנות האמורות תהיה ההדרכה בדפוס או בהדרכה פרונטלית או באמצעים דיגיטליים כגון סרטוני

- הדרכה או לומדות, אחת לשנה לפחות; ולעניין תקנה 89(א)(1) לתקנות האמורות, במקום "7 חודשים" יקראו "5 חודשים".
- (ג) בעל מוסד חינוך המספק שירות באמצעות עובדי קבלן או באמצעות עובדים של קבלן שירות יפעל לפי תקנה 90 לתקנות נגישות השירות; לגבי עובדים כאמור בתקנה 90 שיש כוונה לקבל מהם שירותים במוסד חינוך של הבעלו לתקופה של עד 5 חודשים בשנת לימודים לפי תקנה 90(א)(2) לתקנות הנגישות השירות, לגבי עובדים שיש כוונה לקבל מהם שירותים במוסד חינוך של בעלות לתקופה של למעשה מ-5 חודשים בשנה לפי תקנה 90(א)(1) לתקנות הנגישות.
- (ד) לפני תחילת לימודיו של תלמיד עם מוגבלות במוסד חינוך ידריך בעל מוסד חינוך את העובדים והמורים לגבי מוגבלותו לפי פרט 52 לתוספת השנייה.

17. התאמת הנגישות תותאם לצרכיו של התלמיד או ההורה עם המגבלות²

התאמות הנגישות יהיו באופן מותאם לתלמיד או להורה עם מוגבלות ובמקרה הצורך ניתן לסטות מן התקן הישראלי בעניין כדי להביא לתוצאה מתאימה יותר לצרכיו של התלמיד או של ההורה עם המוגבלות.

18. התאמות נגישות לתלמיד או הורה עם מוגבלות

- (א) סוגי העזרים והיקפם יינתנו לתלמיד לפי הצרכים, ובהתחשב בגילו של התלמיד, וככלל מתוך רשימת ההתאמות בתוספת השנייה.
- (ב) נוסף על האמור בתקנות אלה זכאי תלמיד או הורה עם מוגבלות, להתאמות נגישות נוספות, לפי הצורך, בין השאר בהתחשב בתקן הישראלי, בהנחיות הטכניות, במטרה לאפשר לו נגישות למוסד החינוך ולשירות הניתן בו.

19. החלת הוראות תקנות נגישות השירות לעניין העברת מידע

בטפסים ובמסמכים לפי תקנות אלה יבוצעו התאמות נגישות בהתאם לתקנה 29(ד) לתקנות נגישות השירות.

20. איסור כפל תקציב או כפל התאמה

ניתנה לתלמיד או להורה התאמה בפועל מכוח חוק חינוך מיוחד או מכל מקור אחר, לא תינתן התאמה מכוח תקנות אלה, ובכל מקרה לא יינתנו לאדם התאמה זהה או כפל תקציב בשל אותה התאמה זהה, ואולם לא יראו כפל התאמה, הנגשה של כמה מוסדות חינוך שבהם לומד התלמיד, אם התלמיד לומד בשני מוסדות חינוך או יותר במקביל, ובלבד שניתן אישור של מפקח ללימודים במוסד חינוך נוסף.

21. סודיות

מי שהגיע לידי מידע על אדם לפי תקנות אלה, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לשם ביצוע תקנות אלה או לפי צו של בית משפט.

² צ"ל "עם המוגבלות" – הערת נציבות.

22. סמכות למתן שינויים

הממונה רשאי להחליט, לאחר שהתייעץ עם מורשה נגישות מבנים ותשתיות, על הקלות מתקנות 8 עד 10, כדלקמן:

- (1) במוסד חינוך שבו קיים פיר מעלית שאינו מאפשר התקנת מעלית לפי תקנה 9, ואולם מאפשר התקנת מעלית מטיפוס 1 לפי ת"י 2481, חלק 70 – מעליות יראו במעלית מטיפוס 1 כאמור, מעלית העומדת בדרישות תקנות אלה;
- (2) במוסד חינוך שבו מותקן תא שירותים מונגש שאינו תואם את הדרישות בתקנה 10 ומורשה נגישות אישר כי תא השירותים מתאים לצרכיו של התלמיד או ההורה עם המוגבלות שלו נדרשת ההנגשה, יראו תא שירותים כאמור כאילו הוא עומד בדרישות תקנות אלה;
- (3) במוסד חינוך שבו קיימת דרך נגישה לפי תקנות נגישות בניין קיים יראו בה דרך נגישה לעניין קיום תקנות אלה.

23. תחילה

- (א) תחילתן של תקנות אלה, 30 ימים מיום פרסומן.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) בעל מוסד חינוך יבצע את ההתאמה האמורה בפרט 32 לתוספת השנייה באופן הדרגתי במשך תקופה שלא תעלה על 4 שנים מיום התחילה; בכל שנה תבוצע הנגשה של 1/4 מחומר הלימודים בכל שכבת גיל לפחות.
- (ג) על אף האמור בתקנת משנה (א) בעל מוסד חינוך יבצע הדרכה האמורה בתקנה 16, באופן הדרגתי עד תחילת שנת הלימודים התשפ"ב; בכל שנה תבוצע ההדרכה ל-1/4 מהאנשים שהתקנה חלה עליהם לפחות; עד תחילת שנת הלימודים התשע"ט יודיע בעל מוסד חינוך למנהל הכללי של משרד החינוך על המועד שבו יקיים את ההדרכה; המנהל הכללי יאשר את המועד, או ידרוש מבעל מוסד חינוך לתקנו, בשים לב למועד התחילה..

תוספת ראשונה

(תקנה 4(א))

טופס בקשה לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), התשע"ח-2018

חלק א': כללי:

שם התלמיד:

תאריך לידה:

מספר זהות:

שם ההורה:

מספר זהות של ההורה:

שם ההורה:

מספר זהות של ההורה:

כתובת:

מספרי טלפון, רגיל ונייד, להתקשרות עם הגורם המגיש את הבקשה: (הורה/רושם אם אינו ההורה):

מספר פקסימילה של מגיש הבקשה:

כתובת דואר אלקטרוני של מגיש הבקשה:

אני מבקש הנגשה פרטנית לתלמיד/לאביו של התלמיד/לאימו של התלמיד (מחק את המיותר), שלו מגבלות בתחומים האלה הנוגעות לתפקודו במוסד החינוך (יש לפרט את אופי המגבלות בכל תחום, והשלכותיהן על התפקוד במוסד החינוך):

אני מצרף בזה מסמכים רפואיים ואחרים המעידים על אופי המגבלות של מי שמתבקשת בשבילו ההנגשה, הנוגעות לתפקודו במוסד החינוך – פרט בתמצית את תוכנם של המסמכים המצורפים*:

המבקש רשאי לציין בתמצית את סוג ההתאמות המבוקשות:

פרט אם התלמיד/ההורה המבקש את ההנגשה מקבל התאמה בפועל או סיוע כספי לשם ביצוע התאמה מגורם אחר – יש לפרט את מהות הסיוע והיקפו, ולציין מיהו הגורם המסייע (משרד הבריאות, משרד הרווחה, משרד הכלכלה, משרד החינוך – דרך מערך החינוך המיוחד, תמיכה מסל שילוב או בדרך אחרת, הרשות המקומית, הביטוח הלאומי, עמותה פרטית או כל גוף אחר); אם כן – יש לצרף מסמכים המעידים על מהות הסיוע והיקפו:

הערות נוספות, לשיקול דעתו של הגורם המבקש:

תאריך

חתימת המבקש

תוספת שנייה

(תקנות 13(ד) ו-18)

- (1) הנגשה של חניה או תחנות הורדה אם הן מצויות בתוך שטח בית הספר, לפי ת"י 1918;
- (2) דרך נגישה משער בית הספר ובכל שבילי בית הספר שהם דרך נגישה תעמוד בדרישות ת"י 1918 בחלקים הנוגעים לעניין; הדרכים המיועדות לשימוש הציבור ובכלל זה מדרגות ובתי אחיזה יעמדו בהוראות הת"י האמור;

* הבהרה – אם אין די במסמכים המצורפים לצורך קבלת ההחלטה, יחזיר המנהל את הבקשה לרושם לצורך השלמת מסמכים לפי תקנה 4(ד) לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), התשע"ח-2018, בתוך פירוט המסמכים הנדרשים והגורמים שמהם יש לקבל מסמכים אלה.

-
- (3) ברזיות, מכשולים, כניסות, שולי רצפת החצר ומיתקני שעשועים בחצר יסומנו בניגוד חזותי ומישושי לפי הוראות ת"י 1918 בחלקים הנוגעים לעניין;
- (4) שילוט – לפי תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 4;
- (5) סימון מכשולים מסוכנים לפי תקן ישראלי ת"י 1918 באותם מקרים שבהם לא ניתן להסיר אותם;
- (6) מקום מוגבה כהגדרתו בפרט משנה 20 לפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות נגישות בניין קיים יסומן לפי הוראות טור ג' שלצד פרט המשנה האמור;
- (7) הצללה בכניסות, במבואות של בית הספר ובכיתה; הצללה של 15% משטח החצר ונוסף על כך 20 מטרים רבועים, ובהתחשב במיקום מיתקני משחקים אם ישנם;
- (8) סימון חזותי של קירות ודלתות שקופים לפי תקן ישראלי 1918 חלק 4;
- (9) בתא שירותים אחד לפחות במוסד החינוך יהיה ניגוד חזותי בין המשתנות, אם קיימות, לעומת קיר לפי חלק 6 של ת"י 1918;
- (10) דלתות הכיתות והחדרים במוסד החינוך יהיו בצבע בניגוד חזותי לסביבה; ידית הדלת תהיה בצבע שהוא בניגוד חזותי לכנף הדלת;
- (11) אמצעי הפעלה, ובכלל זה מתגי הפעלה של תאורה, יהיו בניגוד חזותי ומישושי לקיר ובלא פינות חדות;
- (12) תאורה – התאמה לפי צרכיו של התלמיד;
- (13) התאמת לוחות הקיר באמצעים סביבתיים למניעת סנוור והושבת התלמיד במקום המיטבי למניעת סנוור מהלוח; יישמר ניגוד חזותי גבוה בין אמצעי הכתיבה על הלוח לבין הלוח; הנמכת לוח לתלמיד הזקוק לכך;
- (14) שקעי חשמל מרובים מהרגיל בכיתה האם ובחדרי ספח וחדרי טיפולים – לשימוש בטכנולוגיה מותאמת לתלמיד עם מוגבלות; יש למקם את השקעים כך שלא יצרו מפגע ומכשול במקומות שבהם הותקנו;
- (15) הנגשה באמצעות ברייל או אמצעי מתאים אחר על מגירה או תא של תלמיד לפי ת"י 1918 חלק 4;
- (16) כתוביות ברייל או אמצעי מתאים אחר, לפי ת"י 1918 חלק 4 על קירות הכיתה לשיתוף תלמיד עם מוגבלות בתוכני הלימוד;
- (17) הנגשת כיתה במוסד חינוך לתלמיד עם מוגבלות תהיה לפי ת"י 2004 חלק 1 אקוסטיקה במבנים שאינם למגורים: במרחבי למידה במבני קבע, קריטריונים דרישות תוכן וקווים מנחים; תאורה חזקה – שתאיר את הלוח ואת פני המורה או מתורגמן אך לא תסנוור; התאמה אקוסטית של כיתה באותם מקרים שבהם אין די בהושבת התלמיד במיקום מתאים; ההתאמה תבוצע באמצעות בחירת מיקום שקט בכיתה, וילונות, כיסוי רגלי רהיטים בגומי, רצפה רכה ובמקרים חריגים איטום פרצות, זיגוג כפול בחלונות, דלת כבדה עם פסי אטימה, והתאמה באמצעות הזזת מזגן ושימוש ברכיבים בולעי קול;
- (18) התאמה אקוסטית של כיתה באותם מקרים שבהם אין די בהושבת התלמיד במיקום מתאים באמצעות וילונות, כיסוי רגלי רהיטים בגומי ובמקרים חריגים, התאמה באמצעות הזזת מזגן ושימוש ברכיבים בולעי קול;
- (19) ארון אישי עם מנעול שמותאם לתלמיד, לשם אחסון ציוד טכנולוגי להנגשה ומערכות הגברה; הארון יכלול שקעים לצורך טעינת ציוד אלקטרוני וחשמלי;

-
- (20) שולחן מותאם לתלמיד עם מוגבלות לפי המלצת הצוות המקצועי הנוגע לעניין במשרד החינוך;
- (21) כיסא מותאם לתלמיד עם מוגבלות לפי המלצת הצוות המקצועי הנוגע לעניין במשרד החינוך;
- (22) אמצעי מעבר מסוג מנוף למתקשים בניידות במעבר לאסלה ובחזרה; זאת לפי המלצת הצוות המקצועי הנוגע לעניין במשרד החינוך;
- (23) ביצוע מטלות במקום נפרד (פינות עבודה יחידניות), תוך הימנעות, עד כמה שאפשר, מרעש סביבתי והפרעה; וכן חדר לעבודה פרטנית עם תלמיד;
- (24) אם יש בבית הספר שירותי הסעדה, שירותי ההסעדה יונגשו לתלמידים עם מוגבלות באמצעות שילוט מונגש של סוגי המזון המוצעים לתלמידים, עובד בית הספר יסייע לתלמיד כאמור בזיהוי המזון ונשיאתו, באיתור מקום ישיבה פנוי ויתאר לו בקול את כלי האוכל והאבזרים על שולחן האוכל; לתלמיד עם מוגבלות תבוצע בין השאר הנגשה של אחד השולחנות לפי תנאי ת"י 1918 חלק 1 לעניין שטח חופשי לכיסא גלגלים (2.6.1) חללים חופשיים לברכיים וכפות רגליים (2.6.2) וטווח הגעה לחזית (2.6.3.1);
- (25) אם יש בבית הספר שירותי הסעדה וההסעדה בחדר האוכל היא בשיטת השירות העצמי – שבה הסועד נוטל את המזון אל צלחתו בעצמו – יודא הבעלים כי כל סוגי המזון המוצעים לציבור יהיו בטווח הגעה של אדם עם מוגבלות ובין השאר לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפי הדנים בטווח הגעה (2.6.3.1 עד 2.6.4);
- (26) הקצאת חדר לצורך אכילה בפרטיות;
- (27) אם מוצבות בבית הספר מכונות למתן שירות אוטומטי או מיתקנים להספקת מים חמים או קרים לשתייה – אך למעט מיתקנים שנועדו לשתייה מהברז במישרין – יודא הבעלים כי מציב המכונות האוטומטיות הציג מכונות כאמור העומדות בדרישות ת"י 1918 חלק 4 סעיף 2.11;
- (28) אם פועל בבית הספר לוח הודעות אלקטרוני, שירות הודעות במייל ושירות הודעות במסרונים לרדיו טלפון נייד (רט"ן), יודא הבעלים כי שירות ההודעות נגיש לתלמיד או הורה עם מוגבלות; אם נעשה שימוש בשילוט אלקטרוני או במסמך מידע המתחלף לאחר זמן, המידע הניתן בשלט יתחלף בתוך פרק זמן סביר לקריאה נוחה; נעשה שימוש באותיות זזות, מהירותן לא תעלה על 1 מטר ב-5 שניות;
- (29) בבית ספר שבו יש מערכת כריזה – המידע הנמסר במערכת הכריזה יהיה נגיש לתלמידים עם מוגבלויות; המידע שמועבר במערכת הכריזה יימסר בדיבור איטי וברור ובשפה פשוטה עד כמה שאפשר;
- (30) התאמת תכנית הלמידה על פי שיקול דעתו של הצוות המקצועי הנוגע לעניין בהתחשב במוגבלות וברמת התפקוד של התלמיד ובצרכיו, באמצעות התאמות בדרכי הוראה בלא פגיעה במהות הנלמדת לפי תכנית הלימודים הנלמדת בכיתה; שינויים בתוכני הוראה כגון; קביעת סדרי עדיפויות, צמצום או הרחבה של החומר הנלמד והחלפת חומרי לימוד, בתוך התנסות בלמידה בלי לפגוע ביכולתו של התלמיד להתקדם ולתפקד באופן עצמאי עד כמה שאפשר;
- (31) דרכי הוראה מותאמות – שימוש בדרכי הוראה מותאמות, בין השאר תיווך, לצורך הקניית הידע והמיומנויות הנדרשות בכל מקצועות הלימוד;

-
- (32) התאמת חומרי לימוד, תוך שימוש בשפה המובנת לתלמיד, לפי המוגבלות ולפי רמת התפקוד שלו; שימוש באמצעים כגון: שכתוב, הכנת תקציבים, שימוש בסמלים, פישוט לשוני, פורמט אודיו ופורמט מקוון, או ברייל, והכול לפי צרכי התלמיד; וכן שפה פשוטה;
- (33) התאמת דרכי ההבחנות לתלמיד על בסיס המלצות של הצוות המקצועי הנוגע לעניין, בהתחשב במוגבלות וברמת התפקוד של התלמיד ובצרכיו, בלי לפגוע במהות הנבדקת;
- (34) עזרי לימוד חזותיים – ובכלל זה שכפול דפים בהיקף מספיק לתלמיד עם מוגבלות כדי להנגיש לו את הלמידה באמצעים חזותיים;
- (35) מתן אפשרות להגיש עבודות ושיעורי בית באמצעים דיגיטליים;
- (36) כתוביות תקשורת תומכת חלופית (להלן – תת"ח) על מגרות ותאים של תלמידים;
- (37) תת"ח – כולל התאמה של חומרי למידה ושימוש בסימן תת"ח;
- (38) כתוביות תת"ח על קירות הכיתה לשיתוף תלמיד בתוכני הלימוד;
- (39) התאמת טכנולוגיות מסייעות לתלמיד שירות מומחי התחום של משרד החינוך לפי מוגבלותו, רמת התפקוד וצרכי ההנגשה של התלמיד; מומחי התחום כאמור יתחשבו בטכנולוגיות המשתנות בעולם; לדוגמה: טאבלט, מחשב נייד, טלוויזיה במעגל סגור (טמ"ס), צג ברייל, עכברים ומקלדות מותאמים, מקרן, לוח חכם, מדפסת צבעונית, תוכנות מחשב להעשרת שפה ולפיתוח דיבור ולסיוע בלימוד מקצועות עתירי שפה, תוכנות מחשב ללימוד מתמטיקה מדעים וגאוגרפיה, תוכנות ללמידה שמיעתית ולשפת סימנים;
- (40) שפת סימנים ותמלול;
- (41) מעמד ספרים;
- (42) זכוכית מגדלת;
- (43) תוכנת ברייל;
- (44) התקן נייד להשמעת קובצי קול;
- (45) מדפסת ברייל למוסד לחינוך מיוחד שבו לומדים יותר מ-5 תלמידים עם מוגבלות המשתמשים בברייל;
- (46) אמצעי עזר להמחשה;
- (47) מחשבון ותרגומן מדברים;
- (48) פעמון עם נורה מהבהבת – לתלמידים עם מוגבלות;
- (49) מערכת הגברה אישית, כיתתית, או ניידת, מסוג שאישר משרד החינוך;
- (50) במסגרת הנגשה אקוסטית של כיתה יש להעדיף אם אפשר את מיקום הכיתה לתלמיד עם מוגבלות במיקום שקט עד כמה שאפשר;
- (51) סיוע ותמיכה בשימוש בעזרים הטכנולוגיים הניתנים לתלמיד עם מוגבלות;
- (52) הדרכה לנותני שירות לפי פרק ז' לתקנות נגישות השירות;
- (53) הדרכה הניתנת לתלמידים בכתב או בעל פה תינתן לתלמיד עם מוגבלות בצורה מותאמת;
- (54) דרכים חלופיות לביצוע אסיפת הורים עם הורה עם מוגבלות כגון שיחת אודיו ויזואלית באמצעות מחשב ורשת האינטרנט;
- (55) זימון לאסיפות הורים באופן הנגיש להורה עם מוגבלות;

-
- (56) יצירת טפסים מותאמים לתלמידים עם מוגבלות והורים עם מוגבלות;
- (57) התאמות של מידע הנמסר להורים עם מוגבלויות, לפי פרק ח' לתקנות נגישות השירות; תקנון בית ספר מונגש לתלמידים ולהורים עם מוגבלויות;
- (58) אתר האינטרנט הבית ספרי ואתר האינטרנט הכיתתי יונגשו בהתאם לת"י 5568 קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט;
- (59) התאמות הקבועות לעניין פנימיות לפי תקנה 13 הנמצאות גם במוסד חינוך שאינו פנימייה;
- (60) בריכת שחייה, אם קיימת, תונגש לפי הוראות תקנה 85 לתקנות נגישות השירות, לפי העניין, ולפי חלק כ"א לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970;
- (61) מיתקני ספורט, אם קיימים, יונגשו לפי תקנה 85 לתקנות נגישות השירות.

ה' באב התשע"ח (17 ביולי 2018) נפתלי בנט
שר החינוך